

PlanMER Provinciaal Waterplan 2010-2015 en vier Waterbeheersplannen Zuid-Holland

Notitie Reikwijdte en detailniveau

Waterbeheersing

Veiligheid

Waterkwaliteit

Grondwater

Provincie Zuid-Holland, Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard, Waterschap Hollandse Delta

mei 2008
definitief

PlanMER Provinciaal Waterplan 2010-2015 en vier Waterbeheersplannen Zuid- Holland Notitie Reikwijdte en detailniveau

Provincie Zuid-Holland, Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap
van Rijnland, Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard, Waterschap
Hollandse Delta

mei 2008
definitief

INHOUD		BLAD
1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Totstandkoming Waterplan	4
1.3	Totstandkoming Waterbeheerplannen	4
1.4	Context van de plannen	5
1.5	Plan-m.e.r.-procedure	6
1.6	Leeswijzer	7
2	SELECTIE EN AFBAKENING (REIKWIJDTE)	8
2.1	Wettelijke en beleidskaders nationaal	8
2.1.1	Huidige kaders	8
2.1.2	Ontwikkelingen in wettelijk kader	9
2.2	Genomen besluiten en 'lopend' waterbeleid regionaal	10
2.3	Doelen en opgaven voor WP en WBP's	11
2.4	Onderwerpen in het planMER	12
2.4.1	Wettelijke selectiecriteria	13
2.4.2	Behoeftte aan inzicht in milieueffecten vanuit beleid	14
2.4.3	Overzicht van onderwerpen die in plan-MER aan bod komen	14
3	ALTERNATIEFONTWIKKELING	18
3.1	Waarom alternatieven?	18
3.2	Het proces om tot alternatieven te komen	18
3.3	Alternatieven	18
3.3.1	Situatie zonder plan	18
3.3.2	Planalternatief	19
3.3.3	Alternatieven binnen beleidssporen	19
4	TE ONDERZOEKEN EFFECTEN EN DETAILNIVEAU	21
4.1	Inleiding	21
4.2	Beoordelingskader	21
4.2.1	Toets op effecten	21
4.2.2	Toets op duurzaamheid	22
4.3	Toets Natura 2000	23
4.3.1	Reikwijdte en detailniveau	23
4.3.2	Sense of urgency-gebieden	26
5	COLOFON	29
BIJLAGEN		
1	Beleid- en maatregelenpakket	
2	M.e.r.-(beoordelings-)plichtige activiteiten	
3	Natura 2000 gebieden in Zuid-Holland	

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In de Decemhernota 2006 is vastgesteld dat rijk, provincies en waterschappen in december 2008 beschikken over een bestuurlijk geaccordeerd ontwerp waterplan. Provincie Zuid-Holland gaat daarom haar waterhuishoudingsplan vernieuwen. De Zuid-Hollandse waterschappen Schieland, Delfland, Rijnland en Hollandse Delta gaan tegelijkertijd hun waterbeheerplannen (WBP's) actualiseren¹. Deze plannen moeten invulling geven aan Europees en Rijksbeleid zoals de Kader Richtlijn Water (KRW) en aan het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De KRW is gericht op het bereiken van een goede chemische en ecologische toestand voor het oppervlaktewater en een goede chemische en kwantitatieve toestand van het grondwater. Het NBW is vooral gericht op het in orde houden van het watersysteem qua veiligheid en wateroverlast, op aanpak van watertekorten en het terugdringen van verdroging en verzilting en fungeert als integratiekader.

Sinds september 2006 geldt op grond van de wijzigingen van de Wet Milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage 1994 de verplichting om een planMER op te stellen. Er zijn twee situaties waarin een planMER mogelijk verplicht kan zijn voor een Provinciaal Waterplan (PW) of een Waterbeheerplan (WBP):

- *Het Waterplan en/of het Waterbeheerplan vormt een kader voor m.e.r.-plichtige activiteiten.*
Het Provinciaal Water(huishoudings)plan (artikel 7 WWH) en het Waterbeheerplan (artikel 9 WWH) behoren tot de wettelijke of bestuursrechtelijke plannen genoemd in het Besluit m.e.r.. Of een planMER opgesteld moet worden is afhankelijk van de activiteiten die door het plan mogelijk gemaakt worden en of deze activiteiten m.e.r.-plichtig zijn. Geeft het Waterplan of het Waterbeheerplan kaders voor m.e.r.-plichtige activiteiten, dan is het plan plan-m.e.r.-plichtig.
- *Voor het Waterplan en/of de Waterbeheerplannen is een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde.*
Wanneer een activiteit die in het Provinciaal Waterplan of Waterbeheerplan beschreven staat in of nabij een Natura 2000 gebied plaats vindt en een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde is, moet een planMER worden opgesteld.

Omdat het Provinciaal Waterplan en de Waterbeheerplannen wettelijk verplicht zijn en omdat ze waarschijnlijk een kader (kunnen) vormen voor toekomstige milieueffectrapportage (m.e.r.)-plichtige besluiten wordt voor de vaststelling van het Waterplan en de Waterbeheerplannen de plan-m.e.r.-procedure gevolgd. De plicht voor plan-m.e.r. kan tevens voortkomen uit het feit dat het Waterplan en de Waterbeheerplannen mogelijk significante invloed kunnen hebben op Natura-2000 gebieden.

De keuze is gemaakt om één notitie Reikwijdte en Detailniveau en één planMER op te stellen voor de 5 genoemde plannen. Provincie en waterschappen Schieland, Delfland, Rijnland en Hollandse Delta hebben daartoe afspraken gemaakt. De gezamenlijke aanpak biedt de mogelijkheid om het planMER-proces efficiënter te laten verlopen, de inhoudelijke samenhang zichtbaar te maken en desgewenst de samenhang tussen de water(beheer)plannen te versterken.

¹ Het waterschap Rivierenland, waarvan het grondgebied deels in Zuid-Holland ligt, actualiseert ook zijn Waterbeheerplan, maar heeft daarvoor een eigen plan-m.e.r.-procedure opgestart. Deze planMER zal waar nodig afstemmen met het planMER Waterbeheerplan Rivierenland.

Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau is opgesteld op basis van de informatie die tot nu toe bekend is. Aangezien de waterschappen en de provincie nog bezig zijn met het opstellen van de Water(beheers)plannen, kan voortschrijdend inzicht leiden tot veranderingen van reikwijdte en detailniveau van het uiteindelijke PlanMER.

1.2 Totstandkoming Waterplan

De Waterwet en de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening vormen een belangrijke aanleiding voor het opstellen van een provinciaal waterplan, omdat genoemde wetten leiden tot een verandering van taken, bevoegdheden en beschikbare instrumenten van waterschappen en provincie ten aanzien van waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast moet de regiospecifieke uitwerking van Europees en Rijksbeleid zoals de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) worden verwerkt in provinciaal beleid. De provincie moet daarom een nieuw Waterplan opstellen. Dit Waterplan zal overigens op verschillende onderwerpen het beleid voortzetten zoals dat is neergelegd in het Beleidsplan Groen, Water en Milieu 2006-2010 en in het Grondwaterplan 2007-2013.

De provincie heeft een Hoofdlijnendocument en een agenda voor het ontwerp Provinciaal Waterplan opgesteld. Consultatie van de waterschappen over het Hoofdlijnendocument heeft (in korte tijd) plaatsgevonden. Daarnaast doorloopt de provincie een interne afstemmingsronde tussen de Provinciale Structuurvisie – Provinciaal Waterplan – Actieprogramma Klimaat en Ruimte.

Oplevering van het ambtelijk ontwerp Waterplan is gepland op 1 september, daarna start de bestuurlijke vaststelling en de ter inzage legging.

1.3 Totstandkoming Waterbeheerplannen

Voor de Waterbeheerplannen van de waterschappen geldt dat deze in grote lijnen zullen bestaan uit voortzetting van het beleid uit de huidige Waterbeheerplannen, aangevuld met de uitkomsten van de KRW-gebiedsprocessen en nieuwe afspraken en opgaven vanuit het WB21/NBW-spoor en nieuwe wet- en regelgeving.

Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft een ambitenotitie voor het nieuwe Waterbeheerplan opgesteld. Bestuurlijke behandeling van de ambitenotitie is gepland in mei. De ambitenotitie is agenderend voor het ontwerp Waterbeheerplan.

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft een strategienota voor het nieuwe Waterbeheerplan opgesteld en stelt deze half mei bestuurlijk vast. De strategienota is agenderend voor het ontwerp Waterbeheerplan.

Het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard is voornemens om dit jaar de KRW-doelen en maatregelen vast te stellen in een partiele herziening van het vigerende waterbeheerplan en volgend jaar een nieuw waterbeheerplan vast te stellen. Het ambtelijke KRW-advies is gereed en wordt naar verwachting in juni vastgesteld. Het KRW-advies is agenderend voor de partiele herziening van het Waterbeheerplan.

Het Hoogheemraadschap Hollandse Delta heeft intern de onderwerpen voor het nieuwe Waterbeheerplan geïnventariseerd en een contourennota opgesteld voor het opstellen van het nieuwe Waterbeheerplan. Bestuurlijke behandeling van de contourennota voor het nieuwe Waterbeheerplan is gepland in mei.

De planning van de waterschappen is erop gericht om vóór de zomer de vier ambtelijk concept ontwerp waterbeheerplannen gereed te hebben. Oplevering van de ontwerp waterbeheerplannen, de start van de bestuurlijke vaststelling en de ter inzage legging is gepland vanaf september.

1.4 Context van de plannen

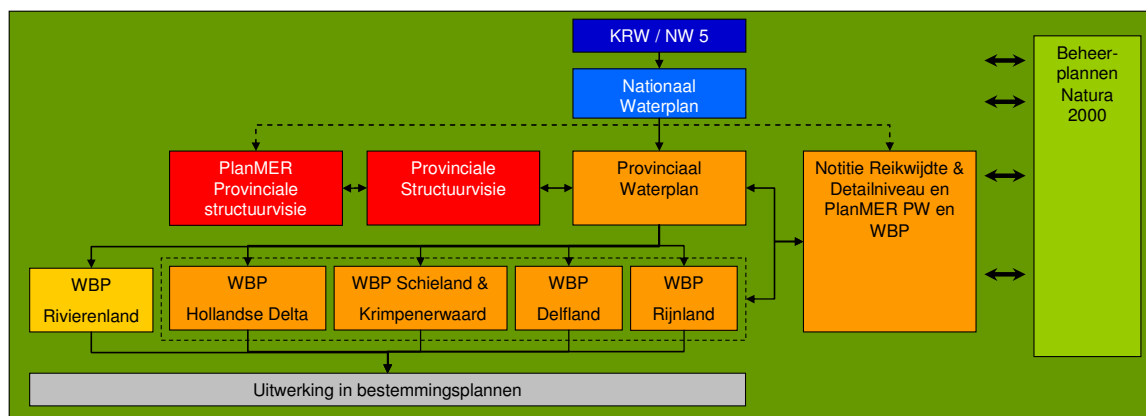
Meerdere plannen zijn van invloed op het Waterplan en de Waterbeheerplannen. In Figuur 1.1 en de tekst zijn de belangrijkste relaties tussen de verschillende plannen weergegeven.

In het Nationale Waterplan wordt het landelijk waterbeleid opgenomen. Het Nationale Waterplan omvat ook een samenvatting van de vier stroomgebiedbeheersplannen en een samenvatting van het programma van maatregelen, zoals die zijn uitgewerkt in de plannen van provincies, waterschappen en gemeenten.

Het Nationale Waterplan wordt dus gevoed door het Waterplan en de Waterbeheerplannen. Het Rijk stelt een planMER op voor het Nationale Waterplan.

De gemeenten leggen voor de watertaken in hun eigen planfiguren vast. Ruimtelijke aspecten zullen een plaats krijgen in de structuurvisies en bestemmingsplannen van de gemeenten op basis van de (nieuwe) Wet ruimtelijke ordening. Daarnaast wordt in het kader van de invoering van de zorgplichten voor hemelwater en grondwater de reikwijdte van het Gemeentelijke rioleringsplan (GRP) verbreed.

Gelijktijdig met het opstellen van het Waterplan wordt ook het Provinciaal Structuurvisie (PSV) en het Klimaat Actieprogramma door de provincie Zuid-Holland opgesteld. Voor de PSV wordt een afzonderlijk planMER opgesteld dat afgestemd wordt met het planMER voor de waterplannen.

Figuur 1.1 Weergaven van de relatie van de Water(beheer)plannen onderling en met andere relevante plannen

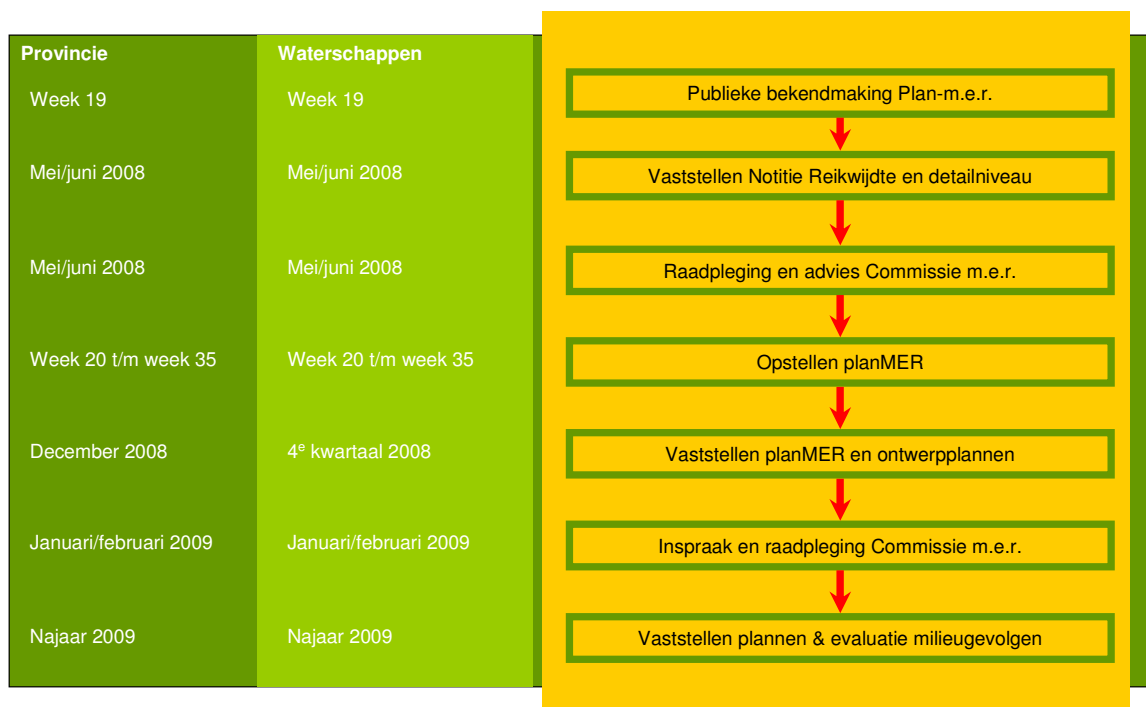
Verder is er een nadrukkelijke relatie tussen het opstellen van de Water(beheers)plannen en de beheerplannen voor Natura2000-gebieden. Dit omdat voor veel van deze gebieden maatregelen aan het watersysteem nodig zijn om een gunstige staat van instandhouding te handhaven of te bereiken. Het traject van de beheerplannen Natura 2000 loopt niet parallel in tijd met het opstellen van de Water(beheer)plannen. De Water(beheer)plannen zullen de maatregelen voor de zo genoemde Sense of Urgency gebieden met een wateropgave moeten bevatten. Daarnaast moet worden nagegaan in hoeverre andere maatregelen in de plannen invloed kunnen hebben op het behalen van de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

1.5 Plan-m.e.r.-procedure

Provinciale Staten van Zuid-Holland en de Algemene Besturen van de waterschappen Schieland & Krimpenerwaard en Hollandse Delta en de Hoogheemraadschappen Delfland en Rijnland zijn het bevoegde gezag in deze plan-m.e.r.-procedure. Gedeputeerde Staten vervullen daarin een coördinerende rol. De provincie is samen met de waterschappen initiatiefnemer.

Figuur 1.2 geeft de procedure en de stappen van de plan-m.e.r. weer. Deze notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt in mei/juni vastgesteld door Gedeputeerd Staten van Zuid-Holland. De notitie Reikwijdte en Detailniveau zal eveneens in mei in de Dagelijkse Besturen van de vier waterschappen worden vastgesteld. In deze zelfde periode wordt informeel advies gevraagd aan de commissie m.e.r. over de notitie Reikwijdte en Detailniveau en het op te stellen milieueffectrapport. Bovendien worden de betrokken bestuursorganen geraadpleegd. Het informele advies van de commissie-m.e.r en de reacties van de bestuurders op de notitie R&D worden verwerkt bij het opstellen van de planMER.

Het planMER wordt gelijktijdig met het Provinciaal Waterplan in het januari 2009 ter inzage gelegd. De commissie-m.e.r zal in diezelfde periode formeel advies uitbrengen over het planMER. De waterbeheerplannen van de waterschappen worden in de eerste helft van 2009 samen met het planMER ter inzage gelegd.

Figuur 1.2 Procedurestappen PlanMER

Het plan-m.e.r.-traject wordt doorlopen voor de volledige water(beheer)plannen. Voor de milieu-effectbepalingen worden de volgende planonderdelen beschouwd:

- kaders voor m.e.r.-plichtige activiteiten;
- N2000-gebieden waarvoor (mogelijk) een passende beoordeling nodig is;

- beleidsuitspraken en/of uitvoeringsprogramma's die een aanzienlijk milieueffect **(kunnen)** hebben.

In het alternatief 'zonder plan' (zie paragraaf 3.3.1) worden de milieu-effecten van de voortzetting van het huidige beleid in beeld gebracht. In de alternatieven 'met plan' (zie paragraaf 3.3.2) en 'varianten binnen beleidsporen' (paragraaf 3.3.3) worden de milieu-effecten van nieuwe beleidsuitspraken en nog te maken beleidskeuzes in beeld gebracht.

1.6 Leeswijzer

Deze Notitie is opgesteld om de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen planMER te bespreken. Daartoe wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de Reikwijdte van het planMER. Hier worden de (ontwikkeling in) wettelijke kaders, de genomen besluiten en het huidige waterbeleid besproken. Verder wordt ingegaan op het pakket van doelen en opgaven zoals deze geformuleerd gaan worden in de nieuwe Waterplannen en Waterbeheerplannen. Paragraaf 2.4 geeft een toelichting op de wijze waarop de keuze voor de onderwerpen die in het planMER worden besproken tot stand is gekomen. De volgende paragraaf gaat in op welke maatregelen en doelen in het planMER worden geëvalueerd. Hoofdstuk 3 geeft aan waarom in het planMER alternatieven opgenomen gaan worden, hoe deze alternatieven ontwikkeld worden en welke typen alternatieven opgesteld gaan worden. Tot slot wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op het beoordelingskader, de toets op duurzaamheid en Natura 2000.

2 SELECTIE EN AFBAKENING (REIKWIJDTE)

2.1 Wettelijke en beleidskaders nationaal

2.1.1 Huidige kaders

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is in 2000 van kracht geworden, en moet in 2009 door de lidstaten zijn geïmplementeerd. De KRW harmoniseert het waterbeleid in Europa, en bepaalt nieuwe doelen voor het waterkwaliteitsbeheer. De KRW werkt met een stroomgebiedbenadering. Per stroomgebied moet in 2009 zijn aangegeven hoe de waterkwaliteit wordt verbeterd. Dit worden voor het gehele stroomgebied vastgelegd in het Stroomgebiedsbeheerplan (SGBP). De maatregelen en afspraken worden gelijktijdig opgenomen in de nationale- en regionale waterplannen: de Nota Waterhuishouding, de provinciale Waterhuishoudingsplannen, de Waterbeheerplannen van waterschappen en Rioleringsplannen van gemeenten. De KRW kent een resultaats-verplichting: de nieuwe waterdoelen moeten uiterlijk in 2027 zijn gehaald en de maatregelen die telkens voor een periode van 6 jaar worden beloofd, moeten ook worden uitgevoerd.

Nationaal Bestuursakkoord Water (WB21)

Het akkoord heeft tot doel om in de periode tot 2015 het watersysteem in Nederland op orde te krijgen en daarna op orde te houden. Daartoe zijn afspraken vastgelegd tussen alle bij het waterbeheer betrokken overheden. Het gaat daarbij om het aanpakken van de gevolgen van de zeespiegelstijging, bodemdaling en een veranderend klimaat. Nederland krijgt hierdoor steeds meer te maken met extreem natte en extreem droge periodes. De wateropgave voor de afvalwaterketen is beschreven in het Nationaal Bestuursakkoord Waterketen (BWK). Het bestuursakkoord geeft aan dat de partijen in de afvalwaterketen doelmatiger en transparanter moeten worden (doelmatigheidsverbetering van 1 à 2 procent per jaar).

Waterveiligheid 21e eeuw (WV21)

Eind 2008 zal de Nota Waterveiligheid 21e eeuw (Nota WV21) door het Rijk worden afgerond.

De belangrijkste elementen in de Nota WV21 voor de provincie zijn de normen voor de waterkeringen, adaptatie in ruimtelijke ordening aan klimaatverandering en - in mindere mate - bewustwording van overstromingsgevaar. De Nota WV21 zal ingaan op onder meer de volgende onderwerpen:

- normeringssystematiek;
- normdifferentiatie tussen en binnen dijkringen;
- compartimenteren en andere ruimtelijke maatregelen om gevolgen te beperken;
- rampenbeheersing bij overstroming.

Ook de adviezen van de Deltacommissie over de langetermijnontwikkeling van de waterveiligheid (kust en rivieren) spelen een rol in WV21. De besluiten in de Nota WV21 en de adviezen van de Deltacommissie zullen van groot belang zijn voor het veiligheidsbeleid in de komende jaren.

Uitvoeringsprogramma diffuse bronnen waterverontreiniging

Met het uitvoeringsprogramma diffuse bronnen waterverontreiniging maakt de minister van VROM duidelijk wat Nederland de komende jaren wil gaan doen aan een groot aantal probleemstoffen op het gebied van waterverontreiniging. Het programma laat zien wat er nationaal en in Europees kader wordt dan wel dient te worden opgepakt.

Nationaal Bestuursakkoord Afvalwaterketen

De wateropgave voor de afvalwaterketen is beschreven in het Nationaal Bestuursakkoord Waterketen (BWK). Het bestuursakkoord geeft aan dat de partijen in de afvalwaterketen doelmatiger en transparanter moeten worden (doelmatigheidsverbetering van 1 à 2 procent per jaar).

2.1.2 Ontwikkelingen in wettelijk kader

In deze paragraaf worden de nieuwe wettelijke kaders beschreven waarbinnen de Water(beheers)plannen moeten passen.

Waterwet

De Waterwet gaat (waarschijnlijk) in 2009 de huidige 9 sectorale waterwetten vervangen. De Waterwet gaat uit van een watersysteembenadering met de daarbij behorende waterbeheerders. De wet verplicht de provincie om één of meer regionale waterplannen (in het vervolg Provinciaal Waterplan genoemd) op te stellen. De ruimtelijke aspecten in een provinciaal waterplan krijgen de status van een structuurvisie. Belangrijk uitgangspunt van de Waterwet is het principe "decentraal wat kan, centraal wat moet". Verantwoordelijkheden worden op het laagste niveau gelegd. Daarbij wordt uitgegaan van samenwerking tussen de verschillende betrokken overheden. De Waterwet verwacht - evenals de nieuwe wet op de ruimtelijke ordening (nWRO) - van de provincies dat een verschuiving gaat plaatsvinden van reactief naar pro-actief. Dit betekent meer sturing vooraf in plaats van achteraf.

Om pro-actief te kunnen sturen krijgen de provincies straks onder meer de volgende (toezichts)instrumenten:

- instructiebepalingen (bijvoorbeeld het stellen van regels voor plannen en besluiten van waterschappen en regels omtrent het verstrekken van informatie). Dit gebeurt in een verordening;
- concrete individuele aanwijzingen aan waterschappen;
- daarnaast blijft de zogenaamde "indeplaatsstredingsbevoegdheid van het bestuur" als sluitstuk van het toezichtinstrumentarium;
- sturing via beleid: waterschap houdt rekening met het provinciaal waterplan bij het opstellen van het waterbeheersplan.

nWRO

Met de komst van de nWRO verandert de rol die de provincie speelt binnen het ruimtelijk orderingsbeleid. Wat verandert is dat de provincie verplicht is om een provinciale structuurvisie (PSV) op te stellen. Bovendien vereist de nieuwe wet dat aangegeven wordt hoe de voorgenomen ontwikkeling c.q. het ruimtelijk beleid te verwezenlijken is (uitvoeringsstrategie). Daarnaast krijgt de provincie een aantal instrumenten die passen bij haar nieuwe rol en die zij kan inzetten ingeval van een expliciet provinciaal ruimtelijk belang. De provincie moet straks vooraf aangeven wat zij van provinciaal belang acht en op basis daarvan kan zij ervoor kiezen om een of meerdere instrumenten uit de nWRO in te zetten. De provincie krijgt voor de uitvoering van de PSV de volgende instrumenten om het provinciaal belang te behartigen:

1. inpassingsplan (provincie stelt zelf een bestemmingsplan op);
2. projectbesluit (maakt het mogelijk een project te realiseren);
3. verordening (geeft voorschriften waar iedereen aan gebonden is);
4. proactieve aanwijzing (het geven van een opdracht);
5. zienswijze op een bestemmingsplan;
6. reactieve aanwijzing (na vaststelling bestemmingsplan op aspecten afkeuren).

De provincie kan deze instrumenten ook voor het ruimtelijk deel van het Provinciaal Waterplan inzetten.

2.2 Genomen besluiten en 'lopend' waterbeleid regionaal

Het huidige regionale waterbeleid is vastgelegd in het Beleidsplan groen, water en milieu, het Grondwaterplan en de Waterbeheerplan van de Waterschappen. Hieronder een korte beschrijving van de plannen.

Beleidsplan Groen, Water en Milieu

Centraal in het beleidsplan Groen, Water en Milieu 2006-2010 staat het realiseren van kwaliteit, met andere woorden een duurzame ontwikkeling. Enerzijds gaat het om het helder formuleren, agenderen en uitvoeren van de provinciale ambities op het gebied van natuur, water, rust, milieukwaliteit, gezondheid en veiligheid. Anderzijds is de provincie scherp over haar rol, haar instrumenten en wat zij verwacht van haar partners. Het waterbeleid heeft twee hoofdlijnen:

- *Heldere kaders en afspraken:* De provincie maakt binnen de driehoek provincie, waterschap en gemeenten plannen en verordeningen met toetsbare strategische doelen.
- *Regie en ontwikkeling:* de provincie speelt een actieve rol bij de inbreng van het thema 'water' in integrale en ruimtelijke plannen en projecten. Ze stelt de plannen actief mee op en voert in sommige gebieden de ruimtelijke ontwikkeling mee uit. Dit geldt bijvoorbeeld in de driehoek Rotterdam-Zoetermeer-Gouda/Zuidplaspolder

Grondwaterplan 2007-2013

Het Grondwaterplan is kaderstellend voor het grondwaterbeheer in de provincie en het bevat een toetsingskader voor het verlenen van vergunningen voor grondwateronttrekkingen. In deze periode legt de provincie het accent op een integrale aanpak van grondwaterkwantiteit én -kwaliteit, op het tegengaan van verzilting en bodemdaling door menselijk handelen, het beschermen van strategische zoete grondwatervoorraden, op het reguleren van ondergronds ruimtegebruik en op het reserveren van milieubeschermingsgebieden voor grondwater voor drinkwaterwinning.

Beleidskader Peilbeheer Zuid-Holland

De provincie heeft een kaderstellende en toetsende rol in het peilbeheer, alsmede een beleidsontwikkende rol. Het Beleidskader Peilbeheer Zuid-Holland (vastgesteld door PS Zuid-Holland op 26 maart 2008) en de provinciale Bodemvisie (vastgesteld door GS in december 2005) zullen worden geïntegreerd in het provinciaal waterplan. In het Beleidskader Peilbeheer is aangegeven dat het concept 'functie volgt peil' het meest kansrijk is in grootschalige omvormingsprocessen zoals landinrichting.

De afweging tussen het algemeen belang en belang voor het waterbeheer wordt uitgevoerd door de waterschappen met behulp van de GGOR-systematiek. De provincie toetst waterbeheerplannen en peilbesluiten aan het Beleidskader Peilbeheer.

Waterbeheersplan 2006-2009 Hoogheemraadschap Delfland

In het vigerende Waterbeheersplan ligt het accent op het realiseren van de opgestelde plannen en het intensiveren van de uitvoering ervan. Delfland wil een centrale, actieve rol blijven vervullen in het waterbeheer van de 21ste eeuw. Een aantal met elkaar samenhangende thema's loopt als een rode draad door het Waterbeheersplan, dit zijn:

- veiligheid,
- leefbaarheid en duurzame bruikbaarheid,
- aanleggen en beheren,
- overleggen en samenwerken,
- reguleren en toezicht houden.

Doelen zijn geformuleerd en voor ieder thema zijn concrete resultaten vastgesteld die Delfland in deze planperiode wil realiseren.

Waterbeheerplan 2006-2009, Water Werk Rijnland, Hoogheemraadschap van Rijnland

In het Waterbeheerplan staat dat Rijnland de volgende punten aanpakt:

- *Rijnland waarborgt de veiligheid.* De zeewering, de dijken en kades van Rijnland verkeren over het algemeen in goede staat. Om ook in de toekomst de veiligheid tegen overstroming te kunnen blijven waarborgen worden de zwakkere plekken bij Noordwijk en Katwijk versterkt. Verder worden de kades en dijken versterkt en verhoogt.
- *Rijnland verbetert het waterbeheer.* De ruimte in het Rijnlands gebied wordt intensief gebruikt. Daardoor zit er weinig rek in het watersysteem. Dat vraagt een goede inrichting van de kanalen en sloten en een goed gereguleerd peilbeheer. Daarom gaat Rijnland de sloten en kanalen baggeren, bouwen en onderhouden ze gemalen en breiden ze de capaciteit van het grote gemaal in Katwijk flink uit.
- *Rijnland werkt aan een betere waterkwaliteit.* De waterkwaliteit is de laatste decennia al sterk verbeterd, maar dat kan nog beter. Daarom wil Rijnland de vervuiling van het water verder beperken en gaan ze het afvalwater extra zuiveren. Daarnaast legt ze natuurvriendelijke oevers aan en pakt ze de overlast van algenbloei aan door bubbelinstallaties in meren en plassen te plaatsen.

Waterbeheerplan 2007-2010, Samen werken aan de wateropgave, Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard

Geef het water de ruimte. Dat is één van de belangrijkste uitgangspunten van dit Waterbeheerplan. Het plan heeft als titel 'Samen werken aan de wateropgave' en beschrijft wat het hoogheemraadschap de komende vier jaar gaat doen om te zorgen voor droge voeten en schoon water. Hoofdonderwerpen in het waterbeheerplan zijn:

- Meer ruimte voor water
- Schoner water
- Meer aandacht voor water in ruimtelijke plannen
- Meer samenwerking

Integraal Waterbeheersplan 2, partiele herziening planperiode 2004-2007, Hollandse Delta

De hoofditems van de partiële herziening van het tweede integraal Waterplan van Hollandse Delta zijn:

- waterbeheer en ruimtelijke ordening voortkomend uit Waterbeheer 21^e eeuw, Nationaal Bestuursakkoord Water.
- waterkwaliteitsdoelstellingen in relatie tot de Europese Kaderrichtlijn Water.
- waterbodems in relatie tot het Tienjarens scenario Waterbodems.

Overige voor de autonome ontwikkeling relevante plannen

Naast de regionale waterplannen zijn andere plannen en beleid ook relevant voor de autonome ontwikkeling. Dit zijn bijvoorbeeld Ruimte voor Rivier, Randstad 2040, Provinciale Structuurvisie (PSV), Klimaat Actieprogramma, Kompasnotitie Groene Hart, etc.

2.3 Doelen en opgaven voor WP en WBP's

Deze notitie behandelt niet alle beleidsonderwerpen uitputtend, maar spitst zich toe op de belangrijkste doelen en opgaven per beleidsspoor. Basis zijn de onderwerpen genoemd in de verschillende beleidstukken (zie tabel 2.1) aangeleverd door de provincie Zuid-Holland en de waterschappen, aangevuld en gespecificeerd met onderwerpen die uit werkateliers van 1 en 3 april naar voren komen. Aan deze

werkatelers hebben de waterschappen en de provincie deelgenomen. In bijlage 1 zijn de beleidssporen, thema's en beleid/maatregelen benoemd.

Organisatie	Beleidsstukken
Provincie Zuid-Holland	• Provinciaal Waterplan-Discussienota BBC van 2 april, • Provinciaal Waterplan – Hoofddijndocument concept 1, tbv consultatie Waterschappen; • Provinciaal Waterplan – Hoofddijndocument, Bijlage: hoofdstuk 3 "bestaand beleid" Concept 1, tbv consultatie Waterschappen;
Hoogheemraadschap Rijnland	• Ambitienota WBP4 Achtergronddocument Rijnland. • Schoon water in Rijnland, Strategienota en programmering Rijnland Kaderrichtlijn Water.
Hoogheemraadschap Delfland	• Maatregelentabel KRW Delfland; • Concept Strategienota hoogheemraadschap van Delfland, basis voor het Waterbeersplan 2010-2015;
Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard	• Concept Eindrapportage detailanalyse KRW Uitwerking Kaderrichtlijn Water in het beheersgebied van HHSK
Hoogheemraadschap Hollandse Delta	• Wateropgave Waterkwaliteit integratierapport: Rapportage gebiedsprocessen beheersgebied Hollandse Delta (KRW fase 3);

Tabel 2.1: overzicht van geraadpleegde en geleverde beleidsstukken per partij

In het planMER wordt een visie opgenomen die op hoofdlijnen beschrijft hoe de verschillende opgaven samenhangen (synergie en eventuele spanningen tussen opgaven) en hoe de provincie en de waterschappen daarmee om willen gaan.

2.4 Onderwerpen in het planMER

Het gaat voor de onderwerpen in het planMER in beginsel om nieuw beleid en nieuwe maatregelen. Voorzover bestaand beleid en maatregelen worden gecontinueerd, komen deze terug in de referentiesituatie (zie paragraaf 3.3.1).

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de in het PlanMER te beoordelen doelen, beleid en maatregelen. Dit overzicht is op basis van de volgende invalshoeken tot stand gekomen:

- die wettelijk tot een m.e.r.-plicht leiden (paragraaf 2.4.1);
- waar vanuit beleid behoefte is aan inzicht in milieueffecten (paragraaf 2.4.2);

Een deel van dit nieuwe beleid en maatregelen (met name vanuit KRW en WB21) is gebaseerd op de uitkomst van gebiedsprocessen, die de afgelopen periode zijn doorlopen. De besluitvorming omtrent het Waterplan en de Waterbeheerplannen vormen het juridische sluitstuk van deze processen. Daarom wordt in het planMER beschreven op welke wijze het milieubelang in deze processen is meegewogen. Voorzover KRW- en WB21 tot effecten leiden op Natura 2000-gebieden komen deze bij de effectbeschrijving afzonderlijk in beeld (zie hoofdstuk 4).

De milieueffecten van doelen, beleid en maatregelen worden niet alleen op zichzelf bekeken. Er zal waar dat relevant is ook worden gekeken naar de samenhang tussen en cumulatie van effecten. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan gebiedsoverschrijdende effecten tussen de waterschappen.

2.4.1 Wettelijke selectiecriteria

Wettelijk moet een planMER worden opgesteld voor wettelijke of bestuursrechtelijke plannen die:

- a. Het kader vormen voor toekomstige m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten, of:
- b. Waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

a. Het kader vormen voor toekomstige m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten, of:

Aan de hand van de C- en D-lijst uit de bijlagen van het Besluit m.e.r. 1994 is getoetst of in het Waterplan en de Waterbeheerplannen kaderstellende uitspraken mogen worden verwacht over onderwerpen die Besluit-m.e.r.-plichtig (lijst C van de bijlage) of m.e.r.-beoordelingsplichtig (lijst D van de bijlage) zijn. Niet alleen de activiteit bepaalt of iets plan-me.r.-plichtig is, maar ook het plan waarin de activiteit wordt benoemd. In bijlage 2 staan de activiteiten waarvoor een planMER opgesteld moet worden bij het Waterplan en de waterbeheerplannen. In deze tabel is naast de activiteit ook de drempelwaarde weergegeven. Deze drempelwaarde geeft aan in welke gevallen de activiteit plan-m.e.r.-plichtig is.

b. Waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

In de Wet Milieubeheer is vastgesteld dat voor wettelijke en bestuursrechtelijke plannen, waarvoor een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt opgesteld, de plan-m.e.r.-procedure doorlopen moet worden. De passende beoordeling maakt dan onderdeel uit van het planMER. In paragraaf 4.4 wordt hier nader op in gegaan.

In figuur 2.1 zijn de Natura 2000 gebieden van de provincie Zuid-Holland weergegeven. De zijn de volgende gebieden: Coepelduin, Donkse laagten, Kennemerland-zuid, Haringvliet, Hollands Diep, Duinen Goeree en Kwade Hoek, Berkheide & Meijendel, Oudeland van Strijen, Solleveld en Kapittelduinen, Voordelta, Voornesduim, Westduinpark & Wapendal, Oude Maas, Zuider Lingedijk & Diefdijk Zuid, Biesbosch, Boezem Kinderdijk, Broekvelden - Vettenbroek & Polder Stein, Grevelingen, Krammer- Volkerak, Nieuwkoopse plassen en de Haack, De Wilck, Zouweboezem en Uiterwaarden Lek.

Figuur 2.1 Natura 2000 gebieden in Zuid-Holland (in bijlage 3 staat de kaart op groot formaat)

2.4.2 Behoeftte aan inzicht in milieueffecten vanuit beleid

Ten behoeftte van deze notitie is in twee werkateliers samen met de opstellers van de waterplannen geïnterarteriseerd, bij welke beleidsdossiers behoeftte bestaat in milieu-informatie in het planMER-proces. Daaruit kwam het volgende naar voren:

1. Bij verschillende beleidsonderwerpen kan de uitwerking van de beleidsopgave in concrete doelen of maatregelen gebaat zijn is bij milieu-informatie; als onderwerpen werden onder meer genoemd nieuw aanvullend beleid voor Greenports en glastuinbouw (t.a.v. nieuwe locaties en zoetwatervoorziening), functiewijzigingen van een gebied,etc.
2. Bij beleidsonderwerpen waar keuzes openliggen over de nog te kiezen koers kan milieu-informatie het keuzeproces ondersteunen. Als onderwerpen werden onder meer genoemd het verkennen van verschillende opties voor duurzame tuinbouw, het doorvoeren van functiewijzigingen ten behoeftte van watertekort/ slechte waterkwaliteit in TOP-gebieden (N2000 en EHS), en hoe om te gaan met kwetsbare gebieden in het kader van veiligheid.

2.4.3 Overzicht van onderwerpen die in plan-MER aan bod komen

In deze paragraaf worden die onderwerpen benoemd die in het planMER aan bod komen. In dit overzicht zijn de onderwerpen die wettelijk verplicht en de overige onderwerpen waarover milieu-informatie wenselijk wordt geacht samengevoegd. Deze lijst met onderwerpen is samengesteld op basis van de informatie die tot nu toe bekend is. Aangezien de waterschappen en de provincie nog bezig zijn met het opstellen van de Water(beheers)plannen, kan voortschrijdend inzicht leiden tot vermindering of uitbreiding van de onderwerpen.

Oppervlaktewaterbeheersing

Bij oppervlaktewaterbeheersing zijn drie onderwerpen te onderscheiden, dit zijn:

1. *Aanpak zoetwatertekort.* In Zuid-Holland is door bodemdaling, verzilting en de grote behoeftte aan zoetwater op sommige locaties een zoetwatertekort (aan het) ontstaan. De provincie wil daarom beleid ontwikkelen om duurzaam met de zoetwatervoorziening om te gaan zodat voldoende zoetwater beschikbaar is en blijft voor natuur, stedelijk gebied en landbouw. Ook de waterschappen willen beleid en maatregelen ontwikkelen om zoetwatertekorten tegen te gaan of te mitigeren. Rijnland wil daarvoor nieuw beleid opzetten en een verziltingstrategie ontwikkelen. Delfland wil bepalen hoe om te gaan met de inlaat van gebiedsvreemd water ten behoeftte van natuurgebieden.
2. *Peilbeheer en GGOR.* In het Beleidskader Peilbeheer is aangegeven dat het concept 'functie volgt peil' het meest kansrijk is in grootschalige omvormingsprocessen zoals landinrichting. Daarbij kan het waterschap de conclusie trekken dat bepaalde functies, in relatie tot het waterbeheer, niet of slecht verenigbaar zijn. De provincie zal nagaan in hoeverre functieverandering of een andere oplossing (bijvoorbeeld doelaanpassing, flankerend beleid) tot de mogelijkheden behoort. Nadat functies zijn vastgelegd volgens het principe van 'functie volgt peil' is het waterbeheer volgend. Belangrijke kwestie in dit verband is hoe bodemdaling in veenweidegebieden op economisch duurzame wijze te bestrijden. Grootschalige transformatie volgens principe "functie volgt peil" of kleinschalige aanpak via lokale gebiedsgerichte maatregelen, zoals onderwaterdrainage. Naar aanleiding van het beleidskader onderzoeken de waterschappen de gewenste peilen in bepaalde gebieden (bv Voorne Putten). In het vervolg van het traject wordt duidelijk of dit leidt tot keuzes/uitspraken die relevant zijn voor het planMER.
3. *Wateroverlast.* Wateroverlast ontstaat omdat het water niet snel genoeg het gebied kan verlaten. Dit is het gevolg van steeds meer neerslag en het feit dat de natuurlijke situatie is aangepast

(steeds meer verharding van het oppervlak, gecultiveerd, etc.). Om wateroverlast te voorkomen moet het water in het gebied zelf worden geborgen of sneller afgevoerd worden. Het beleid van de provincie en de waterschappen is dat het overtollige water zoveel mogelijk in of nabij het gebied zelf opgevangen moet kunnen worden. Met name in stedelijk gebied kan dit tot problemen leiden. Er is onvoldoende oppervlaktewater in stedelijk gebied om dit water op te vangen. Hier ligt ook een relatie met het voorgenomen provinciaal ruimtelijk beleid (PSV) om nieuw stedelijk gebied zoveel mogelijk in bestaand stedelijk gebied te realiseren. Het beleid van de provincie is er op gericht om extra ruimte voor (tijdelijke) waterberging te realiseren, bijvoorbeeld door het inzetten van groengebieden rondom stedelijke gebieden. Voor permanente extra ruimte voor water willen provincie en waterschappen zoveel mogelijk combinaties zoeken met andere beleidsopgaven als groen, recreatie etc. zodat een algemene verbetering van de leefomgevingskwaliteit tot stand komt.

Oppervlaktewaterkwaliteit

Bij oppervlaktewaterkwaliteit worden twee onderwerpen in iedergeval aan bod komen in het planMER, dit zijn:

1. *Greenports*. Greenports zijn economische clusters van productie, toelevering, verwerking, kennis, handel en afzet in de glastuinbouw, bloembollensector en bomen- en heesterteelt. In Zuid-Holland wordt gestreefd naar duurzame greenports. In de Nota Greenports 2020 heeft de provincie op het gebied van duurzaamheid wateropgaven voor de greenports geformuleerd. Deze opgaven zijn het sluiten van waterkringlopen, waarbij hemelwater als gietwater wordt gebruikt, het minimaliseren van het grondwatergebruik en het formuleren van kwaliteitseisen voor oppervlaktewater, grondwater en bodem. In het Waterplan wordt een beleidskader voor de waterkringloop in de glastuinbouw opgenomen om zo de waterkwaliteit te verbeteren. Ook wil het Waterplan beperkingen aan nieuw te vestigen glastuinbouw opleggen uit het oogpunt van waterkwaliteit en wil het bekijken hoe om te gaan met de afbouw van (brijn) lozingen en andere emissies uit de glastuinbouw. Onderdeel van het beleid is het verminderen van het zoetwaterverbruik door de greenports en het beter omgaan met ruimtelijke ordening in relatie tot zoetwaterbeleid (voor zowel glastuinbouw, bollen-, bomen- en heesterteelt). Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard willen de glastuinbouw gaan aansluiten op de riolering en Rijnland gaat de nieuwe WMVB glastuinbouw implementeren in het nieuwe Waterbeheerplan.
2. *Schoon en ecologische gezond water*. Bij dit thema staat de Kader Richtlijn Water centraal. Uit de gebiedsprocessen van de KRW zijn maatregelenpakketten gekomen om de waterlichamen een goede ecologische toestand te bereiken. Deze pakketten bestaan uit brongerichte maatregelen, effectgerichte maatregelen, ecologische of recreatieve inrichtingsmaatregelen, ruimtelijke maatregelen en beheersmaatregelen. De provincie gaat in het Waterplan het de KRW-doelen voor regionale wateren en provinciale KRW-maatregelen vastleggen.
De provincie gaat voor de waterparels / natte natuurplekken bekijken welke randvoorwaarden nodig zijn om de beoogde hogere ecologische doelen te behalen. Voor de overige niet-KRW wateren wordt bezien welke kwaliteitsdoelen worden gehanteerd

Veiligheid

De volgende vijf thema's zullen voor het beleidsspoor veiligheid aan bod komen:

1. *Kustveiligheid*. In de Zuid-Hollandse kustlijn bevindt zich een aantal zwakke plekken: de kust van Delfland tussen Hoek van Holland en Kijkduin, de zuidwest kust van Voorne, het Flauwe Werk op Goeree, de badplaatsen Noordwijk, Katwijk en Scheveningen. De boulevards van Noordwijk en Scheveningen en de kust van Delfland en het Flauwe Werk zijn door het rijk als prioritaire zwakke schakels aangemerkt. In het huidige beleid zijn de plannen voor deze zwakke schakels al

vastgelegd. Niettemin blijven de provincie en de waterschappen bezig om Zuid-Holland te beschermen voor de zee. Daartoe gaat de provincie de nieuwe inzichten uit WV21 in het Waterplan opnemen. Het is niet zo dat de kustlijn op slot gaat. Integrale kustontwikkeling op plaatsen die zich daartoe lenen moet kunnen. Mede daarom moet een beleidskader opgesteld worden voor de veiligheid van buitendijkse (badplaats-)gebieden. Ten behoeve van een duurzame integrale kustzoneontwikkeling staat tevens de realisatie van de 'zandmotor' Delflandse kust op het programma. De Zandmotor is een pilotproject waarbij 20 miljoen m³ zand in de vorm van een superduin wordt aangebracht in het kuststelsel van Delfland. Het zand zal vervolgens door natuurlijke stromingsprocessen worden herverdeeld. Dit leidt tot kustaangroei en kustontwikkeling.

Ook de waterschappen zetten in op een duurzaam beleid voor de kustveiligheid. Rijnland wil adaptief beheren en robuust ontwerpen van primaire waterkeringen centraal zetten in het nieuwe Waterbeheerplan.

2. *Regionale waterkeringen.* De provincie heeft in een verordening veiligheidsnormen voor regionale waterkeringen vastgelegd. Deze normen geven ook het veiligheidsniveau waaraan de boezemkaden moeten voldoen. Boezemkaden zijn regionale waterkeringen die polders beschermen tegen overstroming vanuit kanalen en grote vaarten. Nog niet alle regionale keringen zijn genormeerd. Daarom zal de provincie een beleidskader opstellen en implementeren voor de resterende regionale waterkeringen: de compartimenteringsdijken en voorlandkeringen. Hierbij wordt ook bekeken of versterking van c-keringen² (o.a. de oostzijde van dijkkring 14) voldoende is. Rijnland wil binnen de periode van het nieuwe Waterbeheerplan alle regionale waterkeringen op orde hebben. Delfland wil een groot deel van de genormeerde, onvoldoende stabiele regionale keringen in 2015 klaar hebben. Daarnaast willen de waterschappen inzetten op een duurzaam beleid voor de regionale waterkeringen. Rijnland wil inzetten op adaptief beheren en robuust ontwerpen van regionaal waterkeringen. Delfland wil de beschikbare ruimte vasthouden en waar nodig vergroten om toekomstige verzwareningen niet onmogelijk te maken.
3. *Rivieren.* De provincie wil het riviereengebied veilig en bewoonbaar houden door de rivieren waar mogelijk meer ruimte te geven, terughoudend te zijn met buitendijkse bebouwing en door maatregelen te nemen om de dijken te versterken. Daarom gaat de provincie ruimtelijke reservering maken voor toekomstige dijkverzwaringen en een beleidskader opstellen en implementeren voor buitendijkse gebieden.
4. *Veiligheidsrisico's en stedelijke ontwikkeling.* De geschiktste locaties in Zuid-Holland voor stedelijke ontwikkeling zijn inmiddels bebouwd. Voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen moeten daarom de veiligheidsrisico's in ogenschouw worden genomen. Daartoe wil de provincie in haar Waterplan de kwetsbare gebieden (bijvoorbeeld diepe polders) benoemen en een veiligheidsbeleid voor deze gebieden opstellen. Bij het opstellen van dit beleid komen vragen aan bod zoals: "In hoeverre gaan we nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen relateren aan veiligheidsrisico's?" en "Hoe gaat de provincie om met ruimtelijke ontwikkelingen waar de veiligheid niet op orde is?".
5. *Watercalamiteiten.* Voorbereiding op watercalamiteiten wordt geregeld in de calamiteitenplannen van de waterschappen. De provincie kan daarover een advies uitbrengen. In het Waterplan van de provincie en in de waterbeheerplannen wordt geregeld hoe gebieden die tijdelijk (moeten) kunnen worden ingezet voor waterberging op de juiste wijze juridisch/planologisch worden gereserveerd

² Waterkeringen uit de categorie c (c-keringen) zijn waterkeringen die indirect tegen buitenwater beschermen

Grondwater

In relatie tot grondwater zijn er twee thema's die in het planMER nader aan bod komen:

1. *Grondwaterkwaliteit.* Om de grondwaterkwaliteit te garanderen zijn landelijke normen gesteld. Deze landelijke normen moeten door de provincie worden geïmplementeerd in regionale normen die worden vastgelegd in de Provinciale Milieuverordening. In het planMER zal het accent liggen op mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden.
2. *Drinkwaterwinning.* Sommige onttrekkingspunten van oppervlaktewater voor de drinkwaterproductie worden bedreigd door verzilting of een verslechtering van de oppervlaktewaterkwaliteit. De vraag is in hoeverre deze punten klimaatbestendig gemaakt kunnen worden. Dienen de onttrekkingspunten bijvoorbeeld verplaatst te worden naar locaties waar minder kans is op verzilting of kwaliteitsproblemen, of moeten de mogelijkheden voor ontzilting van oppervlaktewater uitgebreid worden (wat de discussie rond brijnlozingen oproept)? Daarnaast kampen ook de grondwateronttrekkingspunten nabij de grote rivieren (de oeverwinningen) met vergelijkbare problemen. Zijn deze oeverwinningen op lange termijn houdbaar, of dienen zij opgeheven te worden?

3 ALTERNATIEFONTWIKKELING

3.1 Waarom alternatieven?

Het planMER vormt de objectieve en kritische toetsing van de in de plannen gemaakte keuzes door het beschrijven van de milieueffecten. De totstandkoming van het planMER loopt parallel met de ontwikkeling van de plannen. Dit biedt de mogelijkheid om de beleidsontwikkeling 'onderweg' te ondersteunen met milieu-informatie. Alternatieven kunnen dit proces ondersteunen. Zij kunnen worden ontwikkeld om grip te krijgen op de keuzevraagstukken die nog voorliggen. De wet milieubeheer schrijft voor dat redelijke alternatieven voor het plan moeten worden onderzocht.

3.2 Het proces om tot alternatieven te komen

De beleidsthema's bevinden zich in verschillende stadia van besluitvorming. Dit is een belangrijk gegeven bij de ontwikkeling van alternatieven. Over thema's waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden of keuzes zijn gemaakt voor continuering is het minder zinvol om alternatieven te ontwikkelen dan over nog openliggende thema's. Dat neemt niet weg, dat voor de eerstgenoemde groep zinvol kan zijn om op onderdelen (namelijk daar waar voortzetting van gemaakte keuzes vanuit milieu minder voor de hand ligt) nog eens te kijken wat een koerswijziging voor het milieu zou hebben betekend. Daarmee worden de met de waterplannen te nemen besluiten met milieu-informatie onderbouwd.

In paragraaf 3.3 wordt een eerste verkenning van de zoekrichting van alternatieven in beeld gebracht. Naar aanleiding van de inbreng van de betrokken bestuursorganen en het advies van de commissie m.e.r. worden de alternatieven in het planMER zonodig bijgesteld. Tijdens de uitwerking van de plannen worden de alternatieven in ieder geval concreter benoemd, zodat ze op effecten geëvalueerd kunnen worden. De uitkomsten worden teruggekoppeld met planmakers, die deze uitkomsten bij het opstellen van de Water(beheer)plannen kunnen benutten.

3.3 Alternatieven

Voor het Waterplan en de Waterbeheerplannen worden drie typen alternatieven opgesteld, te weten:

1. Situatie zonder plan (paragraaf 3.3.1)
2. Het planalternatief (paragraaf 3.3.2)
3. Alternatieven binnen beleidssporen (paragraaf 3.3.3)

De invulling van ieder alternatief zal per plan verschillen. Alternatieven voor het provinciaal waterplan zullen zich vooral afspelen op het niveau van doelen. Alternatieven voor de waterbeheerplannen zullen vooral betrekking hebben op maatregeleniveau.

3.3.1 Situatie zonder plan

In een MER worden de effecten van het plan vergeleken met de zogenaamde referentiesituatie. In dit geval is dat de situatie wanneer de nieuwe Water(beheer)plannen niet opgesteld worden. Aangezien de plannen voor de periode 2010-2015 opgesteld worden en het beleid/de maatregelen in die periode uitgevoerd worden, heeft het de voorkeur om als referentie de verwachte toestand van het milieu in 2015 als gevolg van voortzetting van het huidige beleid te nemen. Mocht blijken dat een goede beschrijving van

de verwachte toestand in 2015 niet haalbaar is, omdat er te veel onzekerheden over zijn, dan wordt er gekozen voor de situatie bij het begin van de planperiode: 2009.

3.3.2 Planalternatief

Het Planalternatief is de situatie waarbij de beleidsuitspraken en maatregelenpakketten van het ontwerp Waterplan en de ontwerp Waterbeheerplannen worden uitgewerkt. In paragraaf 2.4.3. en In bijlage 1 zijn de belangrijkste onderwerpen die aan bod komen weergegeven. Dit zijn de vier hoofdonderwerpen oppervlaktewaterbeheersing, -kwaliteit, grondwater en veiligheid. Met dit alternatief krijgen bestuur, beleidsmedewerkers en insprekers inzicht in de verwachte veranderingen in de toestand van het milieu wanneer voor dit alternatief gekozen wordt.

3.3.3 Alternatieven binnen beleidssporen

In dit alternatief gaat het om dilemma's en onderzoeksvragen die nog open liggen en waar inzicht in de milieugevolgen van de keuzemogelijkheden kan bijdragen aan een goede afweging. Dit alternatief zal herkenbaar voor de verschillende partijen worden uitgewerkt, maar wel met aandacht voor de onderlinge synergie. Daartoe wordt voor zowel het Waterplan als voor de Waterbeheerplannen bekeken waar de inhoudelijke dilemma's liggen. In de werkateliers zijn deze thema's in beeld gebracht. Als bouwstenen voor alternatievenontwikkelingen kwamen naar voren:

- Op het niveau van het Waterplan variëren op de strategische beleidsopgaven en oplossingsrichtingen.
- Op het niveau van het Waterplan variëren op de beleidsdoelen van de dossiers binnen de vier beleidssporen (oppervlaktewaterbeheersing, oppervlaktewaterkwaliteit, veiligheid en grondwater).
- Op het niveau van de Waterbeheerplannen variëren op de uitvoeringsmaatregelen (niveau maatregeltypen en -pakketten) binnen de dossiers.

Onderwerpen die in de eerste werkateliers benoemd zijn als mogelijk object voor ontwikkeling van alternatieven zijn bijvoorbeeld:

- Beleidskader vaststellen voor buitendijks bouwen (meer of minder stringent).
- Wel of geen inzet van groengebieden voor het opvangen van wateroverlast, wel of geen berging mogelijk maken in de stad;
- Relatie tussen functies en verzilting. Bijvoorbeeld de bescherming van innamepunten voor drinkwaterwinning t.o.v. verzilting.
- Het (wel of niet) doorvoeren van functiewijzigingen, ook in omliggende gebieden, ten behoeve van watertekort/ slechte waterkwaliteit in TOP-gebieden (N2000 en EHS).
- Verkenning van verschillende opties voor inrichting watersysteem voor duurzame tuinbouw
- Uitwerken Greenports in relatie tot het watersysteem en het watergebruik van deze sector;
- Hoe om te gaan met kwetsbare gebieden in het kader van veiligheid? Keuzes maken voor functies en zonering van functies in de Diepe veenpolders in het Groene Hart (Kompasnotitie Groen Hart);
- Variëren in de fasering van het uitvoeren van maatregelen van de KRW. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om hiermee de afwegingen uit het KRW-gebiedsproces over te doen, maar om te kijken of met een andere fasering van de KRW-maatregelen milieuwinst te behalen is voor bijvoorbeeld de TOP-lijstgebieden (verdrogingsbestrijding).

Omdat het uitwerken van het waterbeleid (Provinciaal Waterplan en Waterbeheerplannen) nog in volle gang is, wordt deze lijst naar verwachting nog aangepast in het vervolgproces voor het opstellen van de planMER.

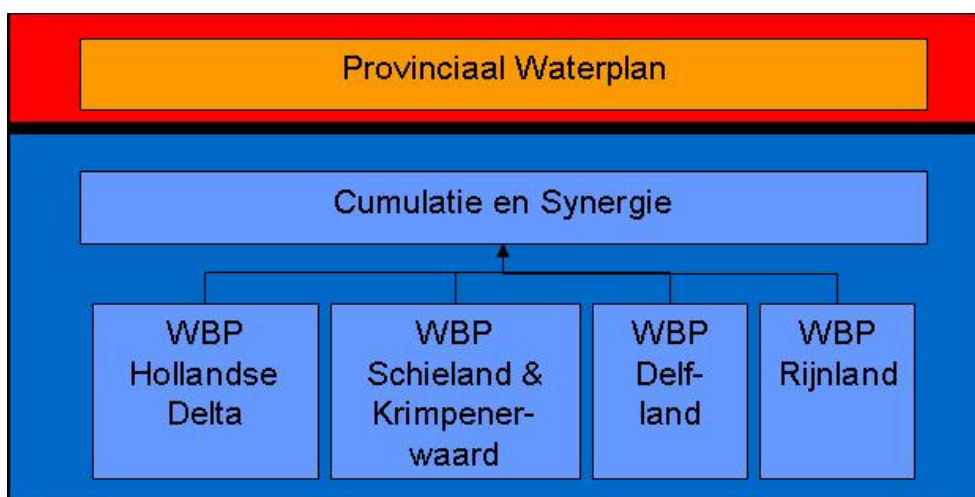
De uitwerking van het waterbeleid en de alternatieven daarbinnen gebeurt in een gezamenlijk proces met de opstelling van de PSV en de daarbij te beschouwen alternatieven. Het is daarom waarschijnlijk dat alternatieven in het waterspoor en in het ruimtelijk spoor inhoudelijk overlap zullen vertonen. Te denken valt bijvoorbeeld aan mogelijke ruimtelijke reserveringen met bovenregionaal belang in het kader van het Uitvoeringsprogramma WB21.

4 TE ONDERZOEKEN EFFECTEN EN DETAILNIVEAU

4.1 Inleiding

Voor de beoordeling van de milieugevolgen is een beoordelingskader opgesteld. De beoordeling van het Waterplan en de Waterbeheerplannen gebeurt volgens hetzelfde beoordelingskader. De plannen en dus ook de effectenanalyse hebben een verschillend detailniveau. In Figuur 4.1 is dit schematisch weergegeven. De Waterbeheerplannen zijn operationele plannen met relatief concrete maatregelen. Het Waterplan doet voornamelijk uitspraken op het niveau van doelen. Uiteraard zullen de doelen van de provincie en de maatregelen van de waterschappen consistent moeten zijn.

De milieugevolgen worden in het planMER beschreven voor zowel de afzonderlijke waterschappen als voor de provincie als geheel. Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van de uitkomsten van het planMER voor het Waterbeheerplan Rivierenland.

Figuur 4.1 Afstemming en detailniveau van het Waterplan en de 4 Waterbeheerplannen

De Natura2000-gebieden nemen een bijzondere positie in de effectbepaling. Dit is nader toegelicht in paragraaf 4.3.

Bij het opstellen van dit toetsingskader heeft afstemming met het beoordelingskader van de planMER van het PSV plaatsgevonden.

4.2 Beoordelingskader

4.2.1 Toets op effecten

In tabel 4-1 is het beoordelingskader weergegeven. Alle aspecten worden kwalitatief beoordeeld. Hiervoor wordt een vijfpuntsschaal (-, -, 0, +, ++) gehanteerd. In beginsel zal de effectbeschrijving –behalve voor de Natura 2000-gebieden- geen locatiespecifieke uitspraken doen. Wel zal de effectbeschrijving de aandachtspunten vanuit milieu benoemen voor de uitwerking van beleid en maatregelen in het vervolgtraject.

Voor het thema natuur en met name het aspect Natura 2000 is wellicht een meer kwantitatieve aanpak noodzakelijk. Hier wordt verder op ingegaan in paragraaf 4.3.

Het accent van de toetsing zal liggen op de doelen en maatregelen die zijn beschreven in paragraaf 2.4.3. Daarnaast zal aandacht worden gegeven aan de samenhang (synergie en knelpunten) tussen de verschillende beleidsopgaven en maatregelen.

Klimaatbestendigheid is niet als apart thema in het beoordelingskader opgenomen. Dit wil niet zeggen dat hierop niet beoordeeld wordt. De provincie en de waterschappen vinden dat hun plannen klimaatbestendig moeten zijn. Een oordeel over klimaatbestendigheid wordt gevormd door de gevolgen voor het watersysteem, de natuur en de verschillende functies in samenhang te interpreteren. Voor het toetsen van klimaatbestendigheid wordt gebruik gemaakt van de Klimaatwijzer en de Klimaatdiscussiepunten nota.

4.2.2 Toets op duurzaamheid

Voor de provincie Zuid-Holland is duurzame ontwikkeling een leidend principe in de planvorming in zowel het ruimtelijk spoor als in het waterspoor. Dit planMER, als ook het planMER bij de Provinciale Structuurvisie (PSV) beoordeelt het beleid op duurzaamheid. Dit gebeurt aan de hand van het concept dat door Telos³ is ontwikkeld. De Telos methode is bedacht om de duurzame ontwikkeling op provinciaal niveau concreet en integraal in kaart te brengen. De methode is gebaseerd op drie kapitalen, die elk een serie 'voorraden' bevatten. Deze kapitalen zijn:

- Sociaal en Cultureel Kapitaal
- Ecologisch Kapitaal
- Economisch Kapitaal

Het beoordelingskader voor het planMER bij het PSV is gebaseerd op deze methode. Omdat het Waterplan en het PSV gelijktijdig en samenhangend wordt opgesteld is ook voor dit beoordelingskader de Telos methode het uitgangspunt geweest. Een ontwikkeling wordt als 'duurzaam' gezien als deze evenwichtig over elk van de drie kapitalen is verdeeld.

De waterplannen hebben een minder brede impact op duurzame ontwikkeling in vergelijking met de provinciale structuurvisie. Deze impact focust zich vooral op het ecologische kapitaal. Voorzover de waterplannen gevolgen kunnen hebben voor de voorraden binnen het sociaal-cultureel en economisch kapitaal, zijn deze in het beoordelingskader opgenomen.

³ Telos is een samenwerkingsverband van de provincie Noord-Brabant, Universiteit van Tilburg, Technische Universiteit Eindhoven en PON – Instituut voor advies, onderzoek en ontwikkeling in Noord-Brabant.

Tabel 4-1 Beoordelingskader planMER

Telos kapitalen	Thema	Aspect
Ecologisch	Bodem	– Bodemdaling – Bodemkwaliteit
	Watersysteem*	– Oppervlaktewater Kwaliteit (o.a. verzilting, opwarming) Kwantiteit (o.a. watertekort (verdringingsreeks)) Waterveiligheid (risico op overstroming) Wateroverlast (ruimte voor waterberging) – Grondwater Kwaliteit Kwantiteit (o.a. onttrekkingen, wateroverlast)
	Natuur*	– Beschermde natuurgebieden (P)EHS Natura 2000 – Bijzondere gebieden met (Water)natuur TOP-gebieden Waterparels – Biodiversiteit
Socio-cultureel	Cultureel erfgoed	– Landschap Stedelijk Landelijk – Cultuurhistorie – Archeologie
Economisch	Funcities*	– Invloed op recreatie – Invloed op (drink)watervoorziening – Invloed op landbouw – Invloed op glastuinbouw – Invloed op bebouwing – Invloed op infra (indien van toepassing)

* Klimaatbestendig

4.3 Toets Natura 2000

4.3.1 Reikwijdte en detailniveau

Een habitat- of voortoets voor een N2000-gebied is nodig in het kader van het planMER als niet uitgesloten kan worden dat maatregelen/beleid in de Water(beheer)plannen significante invloed hebben op het N2000-gebied (zie tekstkader). Daartoe is bij het schrijven van deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau een eerste inventarisatie gedaan om te bepalen voor welke N2000-gebieden bij het opstellen van de planMER een voortoets moet worden uitgevoerd (zie tabel 4-2). Als uitgangspunt hiervoor is gehanteerd dat een voortoets nodig is voor de N2000-gebieden waar in of in de omgeving van het N2000-gebied maatregelen zijn voorzien in het kader van de water(beheer)plannen. Voor de N2000-gebieden waarvoor in de voortoets blijkt dat er werkelijk significante beïnvloeding niet uit te sluiten is, als gevolg van het voorgenomen beleid en de voorgenomen maatregelen moet vervolgens een passende beoordeling worden opgesteld. Daarbij is ook aandacht voor een terugblik op de KRW-gebiedsprocessen om na te gaan of deze geen knelpunten voor N2000 hebben opgeleverd.

Bij de verdere ontwikkeling van beleid en maatregelen zal moeten blijken in hoeverre deze inventarisatie bijstelling behoeft. Een 'sense of urgency' is toegekend als vóór 2015 mogelijk een onherstelbare situatie ontstaat (zie verder paragraaf 4.3.2). Bij de inventarisatie is eerst gekeken of KRW-maatregelen in/nabij de N2000 gebieden benoemd zijn, was dit niet het geval dan is vervolgens geïnterpreteerd of andere maatregelen/beleid invloed kan hebben op de N2000 gebieden. De uitkomsten van deze inventarisatie staan in Tabel 4-2.

Tabel 4-2 In deze tabel is weergegeven of planuitspraken uit het WP op de WBP's invloed kunnen hebben op de verschillende N2000-gebieden en of een voortoets nodig is

N2000 gebied	Natura 2000- gebieden die beïnvloed kunnen worden als gevolg van planuitspraken in PW/WBP's *		Voortoets nodig (ja/nee)
	Planuitspraken KRW	Overige planuitspraken	
Biesbosch	X		Ja
Boezem Kinderdijk	X		Ja
Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	X		Ja
Coepelduynen			Nee
De Wilck	X		Ja
Donkse Laagten	X		Ja
Duinen Goeree & Kwade Hoek	X		Ja
Grevelingen			Nee
Haringvliet			Nee
Hollands Diep			Nee
Kennemerland-Zuid	X		Ja
Krammer- Volkerak			Nee
Meijendel & Berkheide	X		Ja
Nieuwkoopse Plas en De Heack	X		Ja
Oude Maas			Nee
Oude Land van Strijen	X		Ja
Solleveld & Kapittelduinen	X	X ("zandmotor")	Ja
Uiterwaarden Lek			Nee
Voordelta			Nee
Voornse Duin	X		Ja
Westduinpark & Wapendal		X ("zandmotor")	Ja
Bouweboezem	X		Ja
Zuider Lingedijk & Diefdijk-Zuid	X		Ja

* Bronnen voor deze inventarisatie: 'Werkdocument KRW-maatregelen per Natura 2000-gebied in de Provincie Zuid-Holland', Provincie Zuid-Holland/Arcadis, februari 2008. Tevens is gebruik gemaakt van informatie uit het werkatelier op 3 april en 1 op 1 contact met een medewerker van de provincie Zuid-Holland.

Voor 15 van de 23 gebieden geldt dat een voortoets moet worden uitgevoerd omdat er in of in de omgeving (beïnvloedingsgebied) van het Natura 2000 gebied KRW-maatregelen zijn gepland. Daarbij is er vanuit gegaan, dat ook ingeval van verwachte positieve effecten een voortoets zinvol is. Voor 14 van deze gebieden zijn KRW-maatregelen gepland. Voor het gebied Westduinpark & Wapendal zijn geen KRW-

maatregelen voorzien, maar moet wel een voortoets worden uitgevoerd omdat de 'zandmotor' hier mogelijk op van invloed is, dit geldt ook voor het gebied Solleveld en Kapittelduinen.

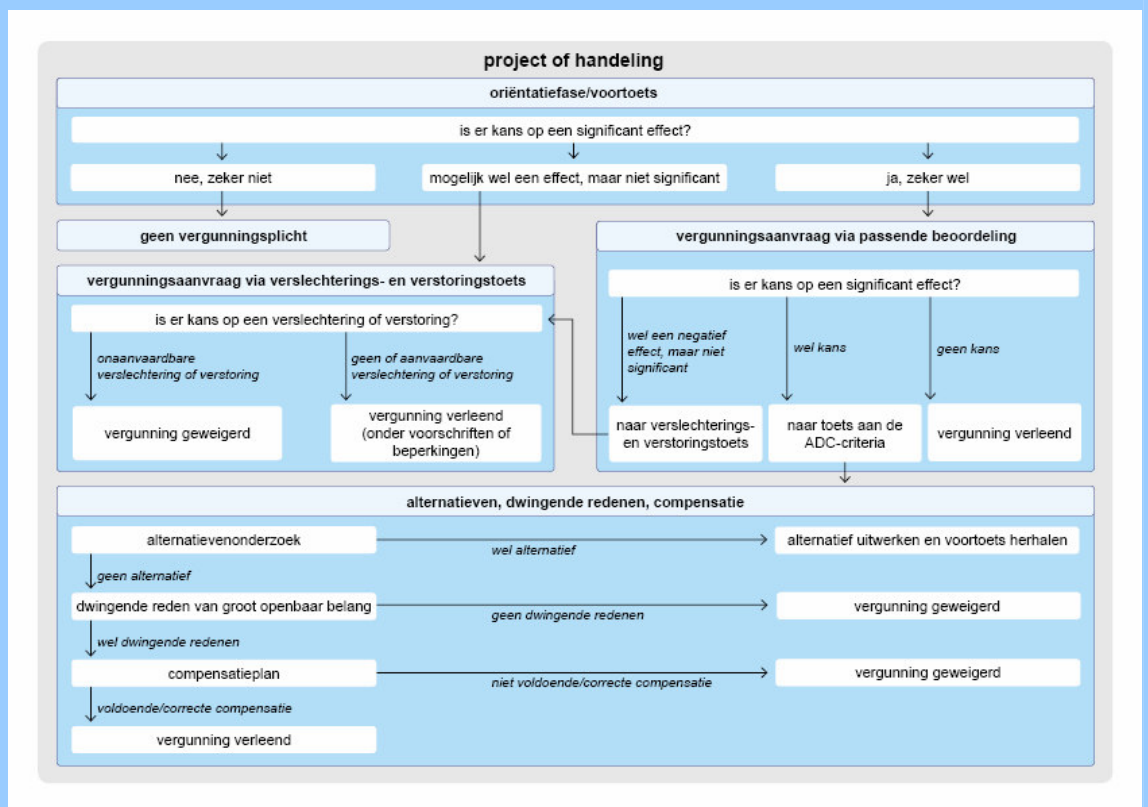
Voor de Natura 2000 gebieden in de rijkswateren, hoeft in het kader van dit planMER geen voortoets te worden uitgevoerd (Grevelingen, Haringvliet, Hollandse Diep, Krammer-Volkerak, Oude Maas en Voordelta). De hier te nemen maatregelen worden namelijk niet opgenomen in de waterbeheerplannen, maar in het kader van het Beheerplan Rijkswateren. Voorzover het provinciale Waterplan strategische beleidsuitspraken doet (bijvoorbeeld over verzilting) die gevolgen kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelen in de rijkswateren zullen ook deze gevolgen op hoofdlijnen worden verkend. Ook voor de gebieden Coepelduynen en Uiterwaarden Lek zijn geen maatregelen voorzien in de regionale water(beheer)plannen die invloed hebben op deze Natura 2000 gebieden.

Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992). Deze Europese richtlijnen zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Om te kunnen bepalen of een activiteit schadelijk is voor de beschermde natuur in het Natura 2000 gebied, wordt de Habitattoets doorlopen die in het schema op de volgende bladzijde is weergegeven.

In deze procedure wordt gestart met een oriëntatiefase, ook wel voortoets genoemd. In deze fase wordt op basis van het voorkomen van soorten en de mogelijke effecten van de activiteit, bepaalt of:

1. zeker geen kans is op significante effecten;
2. mogelijk wel een effect, maar geen significant effect;
3. er kans is op een significant effect.

Indien er:

1. Zeker geen kans op (significante) effecten

Dan geen vergunningplicht voor de Natuurbeschermingswet.

2. Mogelijk wel een effect maar niet significant

Dan wordt een verslechterings- en verstoringstoets uitgevoerd. Na uitgebreid onderzoek wordt door het Bevoegd Gezag voor de Natuurbeschermingswet (provincie Zuid-Holland) besloten of de verstoring of verslechtering aanvaardbaar is of niet. Indien dit aanvaardbaar is, wordt voor de activiteit een vergunning verleend in het kader van de Natuurbeschermingswet.

3. Kans op een significant negatief effect

Dan wordt in een passende beoordeling nogmaals, gedetailleerder bekeken of de effecten van de activiteit op het Natura 2000 gebied:

1. wel een negatief effect, maar niet significant; In dit geval wordt alsnog een vergunning aangevraagd via een verslechterings en verstoringstoets;
2. wel een kans op een significant negatief effect; toetsen aan de zogenaamde ADC (Alternatieven, Dwingende redenen van openbaar belang en Compensatie) criteria (zie bovenstaande figuur);
3. geen kans op significante effecten; vergunning zal verleend worden.

4.3.2 Sense of urgency-gebieden

Voor de Sense of Urgency gebieden geldt dat de knelpunten voor de natuurdoelen zo urgent zijn dat er vóór 2015 maatregelen moeten worden uitgevoerd om de ecologische kwaliteiten van het gebied te kunnen waarborgen. De inschatting is gemaakt dat een kernopgave, en de daaronder liggende verplichting om minimaal de huidige waarden in stand te houden, anders niet meer realiseerbaar is.

De noodzakelijke maatregelen om een onherstelbare situatie te voorkomen, moeten worden opgenomen en vastgesteld in de Natura 2000 beheerplannen die nog moeten worden opgesteld. Omdat de waterschappen verantwoordelijk zijn voor het realiseren van de watercondities voor deze gebieden is het van belang dat in de water(beheer)plannen al wordt ingespeeld op het tijdig realiseren van de wateropgaven.

De provincie Zuid-Holland kent drie gebieden met een sense of urgency wateropgave. Dit zijn:

1. Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein

Voor herstel van habitatype glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart) met Kievitsbloemen in polder Stein en Lang Roggebroek moet de interne waterhuishouding worden verbeterd, bemesting stoppen en interne maatregelen voor verschraving van de vegetatie worden uitgevoerd (alle kleine inspanning). Met een uitgekiend peilbeheer dienen dan ook weer kortstondige inundaties met basenrijk oppervlaktewater hersteld te worden. Onduidelijk is of wegzijging naar polders buiten het Natura 2000-gebied een knelpunt is.⁴

2. Nieuwkoopseplassen en de Haeck

Sterke eutrofiëring van het oppervlaktewater die in het verleden is opgetreden heeft voor sterke achteruitgang gezorgd van water- en verlandingsvegetatie. Uitgevoerde maatregelen hebben een

⁴Bron: Knelpunten- en kansenanalyse - Natura 2000-gebied 104 – Broekvelden Vettenbroek & Polder Stein, Kiwa Water Research/EGG-consult, , Juni 2007

begin van herstel van waterkwaliteit en watervegetatie bewerkstelligd. Voor verder en een bestendig herstel zijn aanvullende maatregelen in voornamelijk de interne waterhuishouding nodig.

Naast vermindering van de inlaat en baggeren moet gekeken worden welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Bij verdere verbetering van de waterkwaliteit zijn er goede potenties voor herstel van habitatype meren met krabbenscheer en fonteinkruiden en voor herstel op lokale schaal van habitatype kranswierwateren. Voor herstel van de habitatypen blauwgraslanden en overgangs- en trilvenen (trilvenen) zijn maatregelen in het peilbeheer noodzakelijk. Voor het duurzaam voortbestaan van verlandingen met de habitatypen overgangs- en trilvenen en vochtige heiden (laagveengebied) is ook herstelbeheer noodzakelijk dat verlanding stimuleert en verbossing tegengaat. Maatregelen binnen het Natura 2000-gebied hebben hoge prioriteit.⁵

3. *Zouweboezem*

De Zouweboezem is in de 14e eeuw gegraven en diende als opvang van het overtollige water uit de omliggende polders. Het gebied bestaat uit open water, riet- en zeggemoerassen, wilgengrienden, elzenbroekbos en kleine oppervlakten grasland en boomgaard. De boezemlanden lopen bij hoog water onder en worden gekenmerkt door een dicht patroon van sloten. Het deel van de Polder Achthoven dat binnen de begrenzing ligt, bevat een aanzienlijke oppervlakte blauwgrasland.⁶

De N2000 gerelateerde wateropgave voor de Zouweboezem wordt bepaald door verdroging als gevolg van te lage grondwaterstanden en vermesting door eutrofiering van het oppervlaktewater. Het peilbeheer is verbeterd ten opzichte van vroeger dankzij de isolatiemaatregelen en inlaat van water dat deels wordt voorgezuiverd. Het verdrogingsprobleem is hierdoor al verminderd ten opzichte van de nulmeting.⁷ Concrete maatregelen voor de verdere aanpak van de problemen zijn onder andere instellen natuurlijk peilbeheer, terugzetten successie door plaggen, vergroten randlengte water/rietlanden, baggeren.

Bij de uitwerking van de waterbeheerplannen worden de reeds beoogde maatregelen getoetst aan de boven beschreven opgave. Zonodig worden aanvullende maatregelen geformuleerd.

⁵ Bron: Knelpunten- en kansenanalyse - Natura 2000-gebied 103 - Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, Kiwa Water Research/EGG-consult, juni 2007

⁶ Bron: Natura 2000 gebiedendocument - werkdocument Natura 2000 aanwijzingsbesluit. 09/04/08 geraadpleegd op www.minlnv.nl -> natuur -> Natura 2000

⁷ Bron: Nota uitvoering verdrogingsbeleid Zuid-Holland, Provincie Zuid-Holland, 2008

5 COLOFON

Werkgroep Plan-m.e.r.

Provincie Zuid-Holland

Robin Engel (vz)

Bert Wachelder

Hoogheemraadschap van Delfland

Dik Ludikhuize

Waterschap Hollandse Delta

Jan Smits

Hoogheemraadschap van Rijnland

Mike Dijkstra

Dolf Kern

Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Bert Stoop

Opdrachtgever	: Provincie Zuid-Holland, Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard, Waterschap Hollandse Delta
Project	: PlanMER Provinciaal Waterplan 2010-2015 en vier Waterbeheersplannen Zuid-Holland
Dossier	: B6704.01.001
Omvang rapport	: 29 pagina's
Auteur	: Sanne Gerrits, Jan Bakker, Marijke Ruitenbeek
Projectleider	: Marijke Ruitenbeek
Projectmanager	: Johan Heijmans
Datum	: 21 mei 2008
Naam/Paraaf	:

DHV B.V.

Laan 1914 nr. 35

3818 EX Amersfoort

Postbus 1132

3800 BC Amersfoort

T (033) 468 20 00

F (033) 468 28 01

www.dhv.nl

BIJLAGE 1 **Beleid- en maatregelenpakket**

In deze bijlage is het (nieuwe) beleid opgenomen, met daaronder (cursief) het beleid van de *provincie*, gevolgd door het beleid van de verschillende waterschappen. Met [RO] wordt aangegeven dat er een link is met Ruimtelijke ordening en mogelijk met de Provinciale Structuurvisie.

In deze bijlage is het (nieuwe) beleid opgenomen, met daaronder (cursief) het beleid van de *provincie*, gevolgd door het beleid van de verschillende waterschappen. Met [RO] wordt aangegeven dat er een link is met Ruimtelijke ordening en mogelijk met de Provinciale Structuurvisie.

Beleidsspoor oppervlaktewaterbeheersing

1. Aanpak zoetwatertekort:

- *Bepalen hoe moet worden omgegaan met ruimtelijke ordening in relatie tot zoetwaterbeleid [RO]*
- *Minder zoetwaterverbruik door de greenports (glastuinbouw, bollenteelt, boomkwekerijen)*
- Verziltingstrategie en nieuw beleid nodig (Rijnland)

2. Peilbeheer en GGOR

- *Toepassen van beleidskader peilbeheer (ontwatering t.o.v. bodemdaling)*
- *Functie volgt peil, maar vraag is hoe principe toe te passen? [RO]*
- *Gaan we via peilbeheer iets aan bodemdaling doen? [RO]*
- *Gaan we via functietoekenning iets aan bodemdaling doen? [RO]*
- Verhogen peil in Voorne-Putten (Hollandse Delta)
- Continuering WBP-3, nieuwe gebieden klimaatbestendig inrichten, liefst met als vertrekpunt meest ongunstige scenario (Rijnland)
- Hoe omgaan met klimaatverandering (Delfland)
- Peilbeheer waar mogelijk aanpassen om zoetwatertekort op te lossen. Hierbij kan gedacht worden aan het toepassen van een apart zomer- en winterpeil.

3. Verdroging in TOP & overige natuurgebieden

- *Moeten we flankerend beleid ontwikkelen om verdrogingsdoelen te halen? [RO]*
- Rijnland heeft maatregelen voor de Nieuwkoopse plassen opgenomen (Natura 2000 sense of urgency en TOP-gebied).

4. Wateroverlast⁸

- *Toepassen NBW → haalbaarheid van de normen per deelgebied*
- *Inzet groengebieden bij vermindering wateroverlast [RO]*
- Doel is adaptief en robuust watersysteem, dat doel langs verschillende wegen te bereiken (Rijnland) [RO]

⁸ Met wateroverlast wordt hier de overlast van water in het gebied zelf bedoeld, omdat water niet snel genoeg weg kan

Beleidsspoor oppervlaktewaterkwaliteit

1. Duurzame tuinbouw
 - *We willen beleidskader voor waterkringloop in glastuinbouw om zo de waterkwaliteit te kunnen verbeteren* **[RO]**
 - *Hoe om te gaan met termijnen van (brijn-)lozingen en andere emissies uit de glastuinbouw (eerder of later, strenger of norm conform?)* **[RO]**
 - *Willen we uit oogpunt van waterkwaliteit beperkingen opleggen aan nieuwvestiging van glastuinbouw (dwz niet in kwelgebieden)?* **[RO]**
 - Implementatie nieuwe AMVB glastuinbouw(Rijnland)
 - Aansluiten glastuinbouw op riolering (Schieland & Krimpenerwaard)

2. Oppervlaktewater bestemd voor drinkwater
 - *Kijk nog eens goed naar de functietoekenning en onderbouw deze met criteria*

Geen waterschapsopgave

3. Recreatiewater
 - *Wat willen we ermee (visie nodig)?* **[RO]**
 - Compartimenteren/ isoleren/ reguleren recreatievaart (Rijnland)
4. Schoon en ecologisch gezond water
 - *Het volledige KRW pakket in/bij N2000 gebieden voor de uitvoering door provincie vaststellen*
 - *Het volledige KRW pakket overige waterlichamen voor de uitvoering door provincie vaststellen*
 - *We willen hogere ecologische doelen voor waterparels/ natte natuurparels, daarvoor laten we uitzoeken wat de randvoorwaarden zijn*
 - *Voor niet-KRW-wateren kwaliteitsdoelen differentiëren*
 - *Verziltiging van oppervlaktewater* **[RO]**

Alle waterschappen vanuit hetzelfde doel:

- Brongerichte maatregelen
 - Effectgerichte maatregelen
 - Ecologische of recreatieve inrichtingsmaatregelen
 - Ruimtelijke maatregelen
 - Beheersmaatregelen
5. Stedelijk afvalwater en riolering

Geen provinciale beleidsopgave

 - Verminderen uitlaten (Rijnland)
 - Verminderen belasting vanuit bronnen (Hollandse Delta)
 - Operationeel maken afvalwaterakkoorden (Delfland)
 - Integraal afvalwaterketenbeheer tbv waterkwaliteit (Rijnland)
 6. Waterbodems en baggeren
 - *De uitvoering bij de waterschappen moet op orde zijn*
 - Baggeren (alle)

- Verbreden/verdiepen watergangen (Hollandse Delta)

7. Zwemwater

- *Kijk nog eens goed naar de functietoekenning op basis van landelijke beleidskaders*
- *We willen zwemwater beschermen*

Beleidsspoor veiligheid

Voor veiligheid geldt in het algemeen dat de provincie de nieuwe inzichten uit WV21 in het veiligheidsbeleid moet verwerken.

1. Kust

- *Realisatie zandmotor Delflandse kust ten behoeve van een duurzame integrale kustzone-ontwikkeling. [RO]*
- *Integrale kustontwikkeling op plaatsen die zich daartoe lenen en willen kijken hoe gebruik (strandpaviljoens) zich daarmee verhoudt[#] [RO]*
- *Maken en implementeren beleidskader voor veiligheid buitendijkse (badplaats-)gebieden[#] [RO]*
- Vasthouden en waar nodig vergroten van beschikbare ruimte voor toekomstige verzwaring zeewering (Delfland)[#] [RO]
- Adaptief beheren en robuust ontwerpen van primaire keringen (Rijnland) [RO]

2. Regionale waterkering

- *Kijken of compartimenteringsdijken (o.a. dijkkring 14) voldoende robuust zijn.*
- *Maken en implementeren van beleidskader buitendijkse gebieden*
- Vasthouden en waar nodig vergroten van beschikbare ruimte voor toekomstige verzwaring regionale keringen (Delfland)[#] [RO]
- Een groot deel van de genormeerde, onvoldoende stabiele regionale keringen in 2015 klaar (Delfland)
- De hele keten van regionale keringen op tijd klaar (binnen planperiode WBP4) (Rijnland)
- Adaptief beheren en robuust ontwerpen van regionale keringen (Rijnland) [RO]

3. Rivieren

- *Ruimtelijke reservering maken voor toekomstige verzwaring dijken [RO]*
- *Maken en implementeren van beleidskader buitendijkse gebieden [RO]*

Geen waterschapsopgave

4. Veiligheidsrisico's en stedelijke ontwikkelingen

- *Maken en implementeren beleidskader buitendijkse gebieden [RO]*
- *Benoemen van kwetsbare gebieden (bijvoorbeeld diepe polders)*
- *We willen grotere veiligheid van kwetsbare gebieden, mogelijk met hulp van goede preventie en zorg bij calamiteiten. [RO]*
- *In hoeverre gaan we nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen relateren aan veiligheidsrisico's ? [RO]*
- *Hoe omgaan met ruimtelijke ontwikkelingen waar de veiligheid niet op orde is? [RO]*

[#] Hiervoor wordt nog informatie aangeleverd en de uitspraak kan nog aangepast worden

- Rijnland heeft in 2015 een visie op buitendijks bouwen (Rijnland) **[RO]**

5. Watercalamiteiten

- *Reserveren van noodoverloopgebieden* **[RO]**

Beleidsspoor grondwater

1. Drinkwaterwinning

- *Verken behoefte aan reservering gebieden voor toekomstige drinkwaterwinning (achterliggend doel: stel drinkwatervoorziening voor toekomst veilig)*

Geen waterschapsopgave

2. Grondwaterkwaliteit

- *Vaststellen regionale grondwaternormen in PMV*
- *Grondwaterproblemen in bollenteeltgebieden moeten opgelost/ verkleind. Moet de provincie zich daartoe gaan bemoeien met normstelling voor bestrijdingsmiddelen?*

Geen waterschapsopgave

3. Ondergronds ruimtegebruik

Uitwerking van procesafspraken uit het grondwaterplan opnemen **[RO]**

BIJLAGE 2 M.e.r.-(beoordelings-)plichtige activiteiten

Activiteiten die in een Waterplan plan-m.e.r.-plichtig zijn

C/D lijst	Activiteit	Drempelwaarde
C12.1	De aanleg van een primaire waterkering	Altijd
D12.1	De wijziging of uitbreiding van: a. Een zee- of deltadijk, of b. Een rivierdijk	Altijd
C12.2	De wijziging of uitbreiding van: a. Een zee- of deltadijk, of b. Een rivierdijk	In gevallen waarbij de activiteit betrekking heeft op: 1. een wijziging uitbreiding van een zee- of deltadijk van ≥ 5 km en een wijziging van het dwarsprofiel van 250m^2 of meer, of; 2. een wijziging of uitbreiding van een rivierdijk ≥ 5 km.
D12.2	De aanleg, wijziging of uitbreiding van kustwerken om erosie te bestrijden, van maritieme werken die de kust kunnen wijzigen en van andere kustverdedigingswerken, met uitzondering van onderhoud of herstel van deze werken	Altijd
C13	Landaanwinning, droogmakerij of indijking	In gevallen waar de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 200 ha of meer.
C15.1	De infiltratie van water in de bodem of onttrekking van grondwater aan de bodem alsmede de wijziging of uitbreiding van bestaande infiltraties en onttrekkingen, met uitzondering van bronbemaling bij bouwputten, bodemsaneringen en proefprojecten voor waterwinning	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid water van 3 miljoen m^3 of meer per jaar.
D15.1	Bronbemaling bij bouwputten, bodemsaneringen en proefprojecten voor waterwinning dan wel wijziging of uitbreiding daarvan.	In gevallen waarbij de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid van 3 miljoen m^3 of meer per jaar.
D15.2	De infiltratie van water in de bodem of onttrekking van grondwater aan de bodem, alsmede de wijziging of uitbreiding van bestaande infiltraties en onttrekkingen	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid water van 1,5 miljoen m^3 of meer per jaar.
C15.2	De aanleg van waterbekken of een stuwdam	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een waterbekken of stuwmeer met een inhoud van 10 miljoen m^3 of meer.
D15.3	De aanleg, wijziging of uitbreiding van een waterbekken of een stuwdam	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid water van 5 miljoen m^3 of meer.
C18.6	De oprichting van een inrichting bestemd voor het reinigen van afvalwater.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een inrichting met een capaciteit van 150 ie of meer.
D19.1	De uitvoering van werken voor overbrenging van water tussen stroomgebieden die tot doel heeft eventuele waterschaarste te voorkomen.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid overgebracht water van 75 miljoen m^3 per jaar of meer.
D19.2	De uitvoering van werken voor overbrenging van water tussen stroomgebieden die niet tot doel heeft	In gevallen waarin: a. het meerjarig gemiddeld jaardebiet van het

	eventuele waterschaarste te voorkomen.	bekken waaraan het water wordt onttrokken meer dan 2.000 miljoen m³ bedraagt, en b. de hoeveelheid overgebracht water 3% van dit debiet overschrijdt.
C27.3	De structurele verlaging van het (streef-)peil van een oppervlaktewater	Voor zover de activiteit voortvloeit uit een besluit als bedoeld in artikel 81, eerste lid, van de landinrichtingswet of artikel 44, eerste lid, van de Reconstructiewet midden Delfland in gevallen waarin de activiteit: a. betrekking heeft op een verlaging van 16 cm of meer, b. plaatsvindt in een gevoelig gebied of een weidevogelgebied, en c. betrekking heeft op een oppervlakte van 200 ha of meer.

Natura 2000 gebieden in Zuid-Holland

